

BULLETIN

Hlavní výstupy programu 326. a 327. zasedání Rady pro výzkum, vývoj a inovace 26. května a 30. června 2017

POSTOJ MF K VLÁDOU SCHVÁLENÉMU ROZPOČTU NA VĚDU OHROŽUJE TRANSPARENTNOST A ROZVOJ SYSTÉMU VaV

K hlavním bodům květnového i červnového jednání RVVI patřila diskuse k aktuální situaci v přípravách státního rozpočtu pro oblast vědy a výzkumu a k postoji Ministerstva financí (MF). Radní opakovaně vyjádřili vážné znepokojení nad postupem MF, které při přípravě předběžného návrhu příjmů a výdajů jednotlivých rozpočtových kapitol na rok 2018 a střednědobých výhledů na léta 2019 a 2020 nerespektuje květnové usnesení vlády. „Trváme na dodržení vládou schváleného objemu výdajů státního rozpočtu na vědu a výzkum, který je výsledkem intenzivního půlročního vyjednávání se všemi klíčovými subjekty vědeckovýzkumného systému. Ministerstvo financí by mělo dodržovat zákon, svými postoji jinak ohrožuje stabilitu, předvídatelnost a s nimi spojený dlouhodobý rozvoj celého vědeckovýzkumného systému v České republice. Došlo by k oslabení rozvoje špičkového výzkumu a spolupráce výzkumných organizací s podnikovou sférou – a ve výsledku i ohrožení konkurenceschopnosti naší ekonomiky. A já budu trvat na respektování platného usnesení vlády z května, které pro příští rok požaduje výdaje rozpočtu na vědní oblast ve výši 36 miliard korun,“ uvedl na tiskovém brífinku v rámci červnového zasedání RVVI místopředseda vlády Bělobrádek.

Na zasedání dne 30. června Rada vyjádřila vážné znepokojení nad postupem Ministerstva financí a konstatovala, že postup MF v této věci znamená nedodržení zákona č. 130/2002 Sb. RVVI požaduje respektování své zákonem dané kompetence a varuje, že tento postup výrazně ohrožuje transparentnost a dlouhodobý rozvoj systému VaV.

Rada žádá vládu, aby trvala na plnění úkolů MF dle usnesení vlády ze dne 22. května 2017 č. 385 a trvá na skutečnosti, že role Rady jako odborného poradního orgánu vlády při přípravě návrhu rozpočtu veřejné podpory na výzkum a vývoj je zásadní a nezastupitelná. ☒

RVVI ZASEDALA SPOLEČNĚ S MEZINÁRODNÍM PORADNÍM ORGÁNEM

327. zasedání Rady pro výzkum, vývoj a inovace se zúčastnilo také šest členů jejího mezinárodního poradního orgánu – Zahraniční rady. První čtyři členové nově ustavené Zahraniční rady navštívili Českou republiku již loni u příležitosti prosincového zasedání RVVI.

Aktuálně přijali pozvání další světově uznávaní odborníci: Peter Gruss, který působí na Okinawa Institute of Science and Technology v Japonsku (dříve Max Planck Institute), Pier Luigi Sacco z IULM University v Miláně, Peter Nesvadba působící v Chemistry Design Gruppe koncernu BASF v Basileji, Vladislav Kolařík z Fraunhofer Institute for Chemical Technology (ICT) v Berghausenu a Reinhard Mauermann, který působí ve Fraunhofer Institute for Machine Tools and Forming Technology v Drážďanech, opětovně se účastnil Ding-Ming Wang z tchajwanské National Hsinchu University of Education.

„Setkání se členy Zahraniční rady vnímám jako velmi přínosné, protože jde o renomované odborníky, kteří přinesou především cenné zkušenosti v přípravě strategických materiálů pro směřování oblasti VVI v České republice. Stále voláme po větší internacionalizaci české vědy a právě „pohled zvenku“, podpořený i manažerskými zkušenostmi členů Zahraniční rady z jejich mateřských špičkových vědeckovýzkumných institucí, k ní může výrazně přispět,“ řekl k jednání místopředseda vlády Pavel Bělobrádek. ☒

Členové Zahraniční rady během brífinku k 327. zasedání RVVI

IMPLEMENTACE METODIKY 2017+

V rámci jednotlivých etap postupně zaváděné Metodiky hodnocení 2017+ ustavila RVVI na 327. zasedání jako své odborné a poradní orgány Odborné panely Natural Sciences, Engineering and Technology, Medical and Health Sciences, Agricultural and Veterinary Sciences, Social Sciences, Humanities and the Arts. Rada dále s konkrétními návrhy expertů doporučila předsedovi Rady Pavlu Bělobrádkovi jmenovat předsedy jednotlivých panelů.

Dále byl během zasedání schválen materiál „Bibliometrická analýza pro hodnocení v roce 2017“ s připomínkami členů Rady směřujícími k provázání tohoto materiálu s hodnocením pro úroveň vysokých škol. ☒

KONTROLNÍ ZÁVĚR NKÚ – GA ČR

RVVI se na svém červnovém zasedání zabývala také zjištěním Nejvyššího kontrolního úřadu o údajném pochybení Grantové agentury ČR při rozdělování financí na výzkum v letech 2011–2015.

Rada nesouhlasí s kontrolním závěrem NKÚ a konstatuje, že GA ČR ve své činnosti postupovala a postupuje dle platných legislativních a nelegislativních materiálů, které žádné povinnosti GA ČR ve vztahu k aplikovanému výzkumu neukládají. RVVI nespátuje v činnosti agentury žádné pochybení ve smyslu kontrolního závěru NKÚ, ve kterém došlo k nesprávné interpretaci národních strategických dokumentů v oblasti VaVaI, zejména v té době platné Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací ČR. ☒

Z DALŠÍHO PROGRAMU POSLEDNÍCH DVOU ZASEDÁNÍ RVVI

KVĚTEN:

Rada schválila materiály „Informace o zhodnocení aktuálnosti a relevance Národních priorit orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, a tvorbě priorit aplikovaného výzkumu“ a „Národní strategie otevřeného přístupu k vědeckým informacím ČR na léta 2017–2020“ a požádala místopředsedu vlády pro vědu, výzkum a inovace a předsedu Rady, aby oba materiály předložil na jednání vlády.

Rada dále schválila stanoviska ke Koncepti výzkumu MZV na léta 2017–2022 a Meziřesortní koncepci podpory bezpečnostního výzkumu ČR 2017–2023 s výhledem do roku 2030.

RVVI taktéž schválila stanovisko k návrhu na změnu Programu podpory aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje DELTA a v zájmu zachování kontinuity požádala předsedu TA ČR o přípravu nového programu navazujícího na program DELTA a jeho předložení Radě do září 2017.

RVVI ocenila mimořádné a konkrétní výsledky dosavadní činnosti zde přítomné vědecké diplomatky v Izraeli a vyjádřila poděkování za její pracovní nasazení a úsilí.

Pro informaci zde byla Radě předložena Zpráva o realizaci a Plán implementace Národní RIS3 strategie.

ČERVEN:

Rada vzala na vědomí informace o projektu ELI Beamlines, prezentované během zasedání zástupci AV ČR a MŠMT. V této souvislosti Rada uložila Sekci VVI pozvat zástupce infrastruktur The European XFEL (Hamburk) a European Spallation Source (Lund) k diskuzi zejm. s ohledem na systém řízení, právní aspekty a zapojení velkých infrastruktur do mezinárodní spolupráce.

Členové RVVI schválili materiál Politika bezpečnosti informací IS VaVaI a uložili Sekci VVI tuto politiku realizovat. Radní dále schválili návrh na změnu Jednacího řádu Komise pro hodnocení výsledků (KHV) výzkumných organizací a ukončených programů a uložili Sekci VVI jeho zveřejnění na stránkách www.vyzkum.cz. ☒

AKTUÁLNĚ: IZRAEL JE PRO ČESKOU REPUBLIKU VE VĚDĚ INSPIRACÍ

O možnostech dalšího rozvoje vzájemné spolupráce ve vědní oblasti jednal vicepremiér Pavel Bělobrádek 26. června se svým izraelským rezortním kolegou, ministrem pro vědu, technologii a vesmír Ofirem Akunisem při příležitosti jeho dvou denní oficiální návštěvy ČR. Vzájemná spolupráce se v současné době soustřeďuje především na vyspělé technologické obory a přírodní vědy, potenciál obě strany vidí i v oblasti humanitních věd.

Vicepremiér Bělobrádek navštívil Izrael letos v březnu, spolu s delegací složenou z vedení AV ČR, TA ČR, členů RVVI, zástupců univerzit, MŠMT, vědeckých ústavů a infrastruktur, a během této pracovní cesty pozval ministra Akunise do České republiky. V rámci společného programu v ČR tak izraelská delegace zamířila do tří špičkových vědeckých center: do laserového centra ELI Beamlines, dále do Ústavu organické chemie a biochemie (ÚOCHB) Akademie věd ČR a návštěvu zakončila v Institutu informatiky, robotiky a kybernetiky (ČIIRK) Českého vysokého učení technického v Praze.

„Izrael je pro nás ve vědeckovýzkumné oblasti velkou inspirací a navázané vztahy považují za nejlepší v historii obou zemí. S ministrem Akunisem jsme se bavili o dalším rozšíření spolupráce především v biotechnologiích, robotice nebo kybernetice. Izraelci ale mají zájem také o sektor automotive, genomiku rostlin nebo nanotechnologie, kde nás uznávají jako světovou velmoc. A velký potenciál mají například projekty vodohospodářské. My se od nich můžeme učit jak technologie a výsledky výzkumu a vývoje převádět do komerční praxe, jak podporovat aplikovaný výzkum,“ sdělil médiím po společném jednání místopředseda vlády Bělobrádek.

Oba státníci kladně hodnotili misi první české vědecké diplomatky, která v Izraeli působí od října 2015. Setkání se účastnili i zástupci univerzit a vědeckých institucí, které už mají s Izraelem navázanou spolupráci. Například Technická univerzita v Liberci, jejíž rektor Zdeněk Kús v rámci březnové návštěvy Izraele podepsal dvě memoranda o spolupráci s vedením Ben Gurion University a Afeka Academic College of Engineering. Předsedkyně AV ČR Eva Zažimalová připomněla, že se v posledních dvou letech s podporou Bělobrádkova úřadu uskutečnilo více než sto výjezdů mladých vědeckých pracovníků do Izraele. AV ČR navíc s prestižním Weizmannovým institutem věd realizuje dvě tříletá postdoktorandská stipendia pro české vědce a obě instituce by chtěly spolupracovat kupř. i v oblasti společenských věd. Předsedkyně GA ČR Alice Valkárová potvrdila zájem o rozšíření vzájemné kooperace s izraelskými vědeckými institucemi. ☒

Vicepremiér Bělobrádek s ministrem Akunisem během brífinku

Rozhovor ministra Akunise pro Českou televizi

TÉMA: ČEŠI A NĚMCI SPOJÍ SÍLY PŘI ROZVOJI APLIKOVANÉHO VÝZKUMU

RVVI podepsala 30. května u příležitosti výročního zasedání Fraunhoferovy společnosti (FS) v Drážďanech již druhou úmluvu s touto přední německou výzkumnou institucí – po vstupním memorandu o spolupráci (říjen 2016) se aktuálně jedná o dohodu k vytvoření Fraunhoferova fóra pro aplikovaný výzkum v České republice.

Příslušné memorandum předpokládá, že Fraunhoferovo fórum v Česku povzbudí celkovou česko-německou spolupráci v aplikovaném výzkumu – mimo jiné tím, že bude monitorovat pokrok při realizaci společných pilotních projektů. Jde o vědecké projekty, na nichž se dohodnou jednotlivé ústavy FS s výzkumníky v Česku. **Memorandum o spolupráci podepsali v Drážďanech také představitelé Fraunhoferovy společnosti a AV ČR.**

Do spolupráce se mají na české straně zapojit instituce aplikovaného výzkumu, univerzity i průmyslové firmy. Fraunhoferovo fórum v ČR vznikne v rámci strategického dialogu mezi Českem a Německem, který se týká řady oblastí od zahraniční politiky až po boj proti drogám. „*Konstatovali jsme, že ze všech pracovních skupin se nejdynamičtěji rozvíjí spolupráce právě v oblasti vědy a výzkumu. S našimi německými partnery se zcela shodujeme, že kvalitní aplikovaný výzkum je základním předpokladem úspěšného hospodářského a průmyslového rozvoje,*“ uvedl vicepremiér Bělobrádek který se v Drážďanech setkal s německou ministryní vzdělávání a výzkumu Johannou Wankou.

Německý model podpory aplikovaného výzkumu se stává nejen velkou příležitostí pro zapojení českých vědců, ale také inspirací pro další zdokonalení tuzemského systému. Spolupráce s FS v tomto ohledu nabízí další šanci i vzhledem k faktu, že Spolková republika je nejvýznamnějším trhem pro české exportéry. Větší aktivita FS v Česku může např. pomoci českým malým a středním podnikům, které se potýkají s omezeným rozpočtem na výzkum. Tyto podniky by se mohly společně s česko-německými vědeckými týmy zapojit do společných projektů, které tak dosáhnou na financování z více zdrojů.

S Němci je zájem o úzkou spolupráci také v rámci vědeckých programů EU. Je třeba hledat společné cesty k evropským finančním zdrojům přímo v Bruselu, v návaznosti na očekávaný konec dopingu z Evropských fondů po roce 2020. ☒

VICEPREMIÉR BĚLOBRÁDEK OFICIÁLNĚ PŘEDSTAVIL DRUHÉHO VĚDECKÉHO DIPLOMATA. BUDE PŮSOBIT V USA

Místopředseda vlády pro vědu, výzkum a inovace Pavel Bělobrádek představil na tiskové konferenci 24. května 2017 dalšího vědeckého diplomata. Stal se jím Luděk Moravec a bude působit ve Spojených státech amerických. Rozšiřuje tak tým českých vědeckých diplomatů po Delaně Mikolášové, která působí v Izraeli od podzimu 2015.

Po úspěšné misi v Izraeli jsou USA druhou strategickou destinací české vědecké diplomacie. Rozsáhlé a vyspělé vědeckovýzkumné prostředí Spojených států amerických nabízí mnoho možností pro výzkumné instituce z oblasti základního a aplikovaného výzkumu a stejně tak perspektivu pro firemní sektor. Tiskové konference se spolu s místopředsedou vlády Bělobrádkem účastnil také ministr zahraničních věcí Lubomír Zaorálek a oba vědeckí diplomaté.

Nový vědecký diplomat nastoupí na zastupitelský úřad ve Washingtonu a bude řízen Úřadem vlády ČR a Ministerstvem zahraničních věcí. Mezi jeho hlavní úkoly bude patřit především navazování těsnějších vztahů a strategických partnerství s klíčovými americkými vědeckovýzkumnými institucemi, jako jsou National Science Fund, NASA nebo National Institute of Health. Dále bude prezentovat českou vědu a výzkum na konferencích a odborných fórech, podporovat vysílání českých vědců do výzkumných týmů a samozřejmě posilovat vazby a projekty spolupráce, které již fungují (např. oblast jaderného výzkumu). Moravec se také stane prostředníkem při organizaci vědeckých misí a bude propojovat univerzitní pracoviště obou zemí s výzkumnými organizacemi a podniky. Mezi perspektivními oblastmi zájmu nového vědeckého diplomata jsou obrana a bezpečnost, energetika, zdravotnictví, kosmický výzkum, IT a biotechnologie nebo vývoj pokročilých materiálů a dopravních prostředků.

Moravec byl vybrán v otevřeném výběrovém řízení odbornou komisí složenou ze zástupců úřadu vicepremiéra pro vědu, výzkum a inovace Bělobrádka a Ministerstva zahraničních věcí ČR. Dosud působil na Ministerstvu vnitra ČR, kde měl na starost oblast bezpečnostního výzkumu a vzdělávání. ☒

Nový vědecký diplomat pro USA – z tiskové konference

TECHNOLOGICKÉ DNY NA TCHAJ-WANU

U příležitosti 5. zasedání Česko-tchajwanských Technologických dnů 16. až 19. května se na Tchaj-wan vypravila 11členná česká delegace vedená náměstkem vicepremiéra pro vědu, výzkum a inovace Arnoštem Marksem.

Delegace složená ze zástupců vědecko-technické sféry, státní správy, výzkumných institucí a univerzit usilovala v rámci Technologických dnů především o navázání kontaktů mezi experty ve výše uvedených oblastech, v souvislosti s potřebnou internacionalizací českého systému VaVaI a komercializací výsledku výzkumu, vývoje a inovací. Technologické dny slouží zároveň jako podnětná platforma pro mezinárodní spolupráci, kde se vyměňují informace o projektech v oblasti VaVaI (např. program DELTA TA ČR apod.).

Tématem letošních Technologických dnů byla zelená energie a biomedicína, jež se v současné době řadí mezi nejdiskutovanější témata na Taiwanu, a kde má ČR možnost nabídnout vlastní expertizu a know-how. Česká delegace navštívila během 4denní cesty, kromě Tchaj-peje, také Hsinchu a Tainan, kde měla možnost jednat s řadou významných tchajwanských partnerů ze státní i privátní sféry, výzkumných institucí a univerzit o spolupráci ve vybraných oblastech VaVaI. Jednalo se zejména o ITRI, NCKU, NTU či Academia Sinica atd. Kromě dvou odborných seminářů měly obě strany prostor pro bilaterální jednání ke konkrétnějším formám spolupráce. Náměstek Marks se dále setkal s představiteli Ministerstva vědy a technologií, nejvyšším managementem ITRI, místostarostou města Tainan či ministrem zahraničních věcí a ministryní kultury.

V rámci skupiny „zelená energie“ se prezentovala možnost společného výzkumného projektu se zaměřením na využití ocean-current panel, technologie založené na českém vynálezu H-RFT pro výrobu elektřiny z proudu Kuroshio. Dále potom spolupráce v oblasti chytrých sítí či skladování energie z obnovitelných zdrojů. Skupině „biomedicína“ se otevřela možnost spolupracovat v oblasti výchovy lékařů, lékařského výzkumu zaměřeného na biologii kmenových buněk, tkáňového inženýrství a regenerativní medicíny apod.

Během návštěvy české delegace na National Cheng Kung University také došlo k podpisu Memoranda o porozumění a spolupráci a Dohody o výměně studentů a akademických pracovníků mezi Masarykovou univerzitou v Brně a NCKU. ☒

VICEPREMIÉR BĚLOBRÁDEK JEDNAL V BRUSELU S EUROKOMISAŘI

Místopředseda vlády pro vědu, výzkum a inovace Pavel Bělobrádek se během své pracovní cesty v Bruselu 22. června setkal s eurokomisařem pro výzkum, vývoj a inovace Carlosem Moedasem a také s Jyrki Katainenem, místopředsedou Evropské komise pro zaměstnanost, růst, investice a konkurenceschopnost.

„S komisařem Moedasem jsem hovořil především o současnosti a budoucnosti rámcového programu Horizont 2020. Evropská komise nám například opakovaně přislíbila úpravu pravidel a postupů v otázce veřejné podpory v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, protože nejen v našem prostředí se jedná o poměrně ožehavé téma, ve kterém nepanuje vždy jednoznačný výklad. Mluvili jsme také o dalším směřování evropského výzkumu a propojenosti řetězce

věda-inovace-digitální technologie, které Moedas představil ve své vizi Tří O,“ řekl vicepremiér Bělobrádek. (Open Innovation, Open Science, Open to the World - <http://bit.ly/2sTKcoA>)

Ze statistik vyplývá, že počet projektů s českou účastí v programu Horizont 2020 je celkem dobrý, ovšem podíl získané finanční podpory je nízký, obdobně většině nových členských států. Proti „starým“ členským státům jako je třeba Rakousko nebo Německo Česká republika výrazně ztrácí.

S eurokomisařem Katainenem diskutoval vicepremiér Bělobrádek především o problematice reindustrializace Evropy, kde EU systematicky zohledňuje a podporuje růst konkurenceschopnosti evropského průmyslu a posílení unijní průmyslové základny. Oblast výzkumu, vývoje a inovací zde hraje klíčovou roli. Mezi dalšími tématy jednání dominovala otázka směřování Evropy v podpoře digitalizace průmyslu. ☒

VICEPREMIÉR BĚLOBRÁDEK, MŠMT, ČESKÁ KONFERENCE REKTORŮ A AKADEMIE VĚD ČR SE DOHODLI NA SPOLEČNÉM POSTUPU PŘI STABILIZACI VĚDNÍ OBLASTI

Místopředseda vlády pro vědu, výzkum a inovace Pavel Bělobrádek, ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Kateřina Valachová, předseda České konference rektorů Tomáš Zima a předsedkyně Akademie věd ČR Eva Zažímalová podepsali 30. května 2017 prohlášení o stabilizaci systému vědy a výzkumu v České republice. Signatáři dokumentu se budou zasazovat o systematické navyšování institucionální podpory pracovišť AV ČR a veřejných vysokých škol v letech 2019 až 2023 nebo o vytváření vhodného prostředí pro mezinárodní spolupráci s větším využitím mladých vědeckých pracovníků.

„Chceme se nejen zasazovat o dlouhodobou finanční stabilitu vědeckovýzkumného prostředí, kde je aspekt dlouhodobosti klíčový, ale chceme také podporovat talentované mladé vědce a obecně pomáhat většímu zapojování našich výzkumníků do mezinárodních programů typu Horizont 2020. Chceme ale také větší propojení pracovišť Akademie věd a veřejných vysokých škol. Budeme se i nadále společně zasazovat o vytváření vhodných podmínek pro posílení spolupráce veřejných vědeckovýzkumných institucí s podnikovou sférou,“ sdělil k podpisu vicepremiér Bělobrádek, který je zároveň předsedou Rady pro výzkum, vývoj a inovace. ☒

Signatáři prohlášení o stabilizaci systému vědy a výzkumu v ČR

